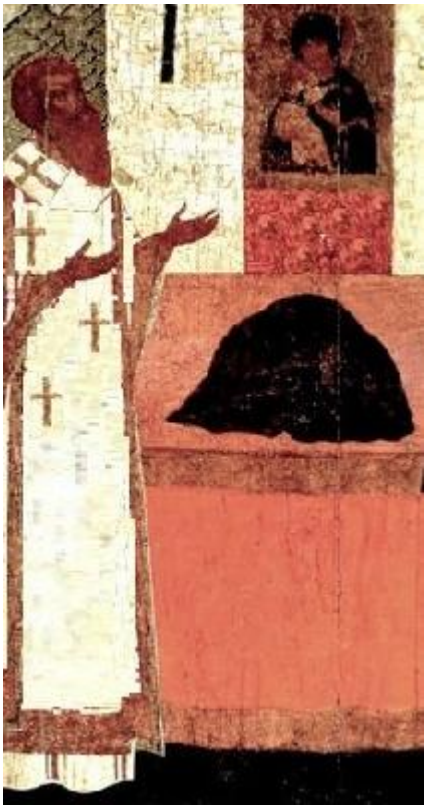
01.07.2013 г. / 23:37:15

Вяра

15.07 по еретическия, † 02 юли по православния календар - Полагане честната дреха на св. Богородица във Влахернската църква. Св. Ювеналий, патриарх Иерусалимски

Сказание за полагането на честната дреха на Пречистата Дева Богородица във Влахернската църква (V в.)

При царуването на благочестивия византийски император Лъв Велики и на неговата съпруга Верина, в Константинопол живеели двама благочестиви мъже - сенатори по сан, родни братя, Галвин и Кандид. Като се посъветвали помежду си, те помолили императора да отидат в Иерусалим на поклонение на светите места и щом получили разрешение, тръгнали на път. Като стигнали Палестина, те се отправили към Галилея, желаейки да отидат в Назарет, да видят светия дом на Пречистата Дева Богородица, в който Тя - по архангелското благовещение и слизането на Светия Дух - неизказано заченала Бог Слово. Като дошли тук и се поклонили, те останали да нощуват в едно неголямо, намиращо се наблизо, село, тъй като вече се свечерявало. По Божий промисъл те се установили в дома на една неомъжена жена на преклонна възраст, родом еврейка, водеща чист живот. Докато за тях се приготвяла вечерна трапеза, те забелязали във вътрешността на жилището отделна стая, в

която били запалени много свещи, кадял се тамян и излизало ароматно благоухание (защото там била скрита честната дреха на Пречистата Божия Майка). Около тази стая лежали и немалко болни. Галвин и Кандид се изумили от това странно обстоятелство, предполагайки, че там се извършва някакъв ветхозаветен обред. Като поканили след това благочестивата жена да сподели вечерната трапеза с тях, те я попитали какво има в стаята, осветена от свещи и благоухаеща с кадила, и защо около нея лежат болни? Отначало жената мълчала за скритата в нея вещ, но за ставащите чудеса не могла да премълчи и казала на питащите:

- Честни мъже! Ето, всички тези болни, които виждате да лежат тук, очакват изцеление от своите болести; защото на това място слепите проглеждат, сакатите се изправят, бесовете се изгонват от хората, глухите започват да чуват, на немите се развързва езикът и скоро се изцеляват всякакви нелечими болести.

Като чули за това, Галвин и Кандид започнали още по-внимателно да разпитват жената по каква причина е била дарувана на това място такава благодат и сила на чудотворство. Жената, все още продължавайки да скрива истината, отговорила:

- Сред нашия еврейски род се пази предание, че на това място Бог се явил на един от нашите древни отци и оттогава то се изпълнило с божествена благодат и на него стават чудеса.

Слушайки внимателно думите на жената, Галвин и Кандид още по-силно се възпламенили от желание да разберат истината, подобно на древните Лука и Клеопа, които казвали: “не гореше ли в нас сърцето ни”, и казали на жената:

- Благочестива жено! Заклеваме те в Живия Бог, открий ни истината! Та нали ние предприехме толкова далечен път от

Константинопол до тук само за да видим всички свети места, намиращи се в Палестина, и да възнесем в тях молитвите си към Бога. И тъй като чухме, че и в твоя дом има свято и чудотворно място, то ние желаем по-подробно да узнаем по какъв начин се е осветило то и по каква причина на него стават чудеса!

Тогава жената, заклета с Божието име, въздъхнала от дълбочината на душата си, просълзила се и казала на Галвин и Кандид:

- Именити мъже! Божествената тайна, за която сега ме принуждавате да разкажа, до днес не е била известна на никого. Но тъй като забелязвам, че вие сте хора благочестиви и боголюбиви, ще ви я открия, надявайки се, че ще запазите за себе си това, което ще чуете, и няма да го разказвате на никого. При мене се пази дрехата на родилата Христа Бога, Пречиста Дева Мария. Когато Тя се преставяла от земята на небесата, на Нейното погребение била една от моите прародителки - вдовица; на нея била предадена тази честна дреха по завещание на самата Пречиста Богородица; а тя, като получила дрехата, благоговейно я съхранявала през всички дни на живота си; умирайки, тя дала дрехата за съхранение на една девица от своя род, като ѝ заповядала с клетва да пази в чистота заради честта на самата Богородица не само тази честна дреха на Пресвета Богородица, но и самото си девство. Тази девица също съхранявала дрехата с голяма почит през целия си живот, а когато наближил краят, я предала на друга чиста и честна девица от своя род. Така в продължение на много години, преминавайки от една девица на друга, тази свята дреха стигнала и до моите смирени ръце, била дадена и на мене, която остарях чиста в безбрачен живот. А тъй като в моя род вече няма девица, на която бих могла да доверя тази тайна, то аз я съобщавам на вас, за да знаете, че заради тази честна дреха, съхранявана при мене във вътрешната стая, тук

се извършват чудеса. Умолявам ви на никого да не разказвате за тази тайна нито в Иерусалим, нито на друго място.

Като чули за дрехата на Пречистата Божия Майка, Галвин и Кандид се изпълнили с ужас и неизказана радост; те със сълзи обещали да пазят поверената им тайна. След това помолили жената да им разреши да прекарат в молитва цялата нощ при светата дреха в тази стая и тя не им забранила това.

Влизайки в стаята, те забелязали ковчег, стоящ на почетно място, в който била положена светата дреха, видели също горящите около него кандила и почувствали силно ароматно благоухание. След това започнали, усърдно покланяйки се, със сълзи да възнасят горещи молитви към Бога и Богородица. И двамата имали една мисъл: това безценно съкровище да стане достояние на царския град. След това, като се уговорили, те измерили ковчега на ширина, на дължина и височина и запазили общия му вид в паметта си - а също и това, от какво дърво бил направен. На разсъмване завършили молитвите си и излезли от тази свята къща, благодарейки на жената за разрешението да прекарат цялата нощ при честната дреха. Те раздали щедра милостиня на намиращите се там и се отправили на предприетото пътешествие до Иерусалим. Дали обещание на жената на връщане отново да дойдат при нея, за да се поклонят на честната дреха на Пресвета Богородица.

След като прекарали известно време в Иерусалим, се поклонили на животворящия Кръст и на Господния Гроб и посетили всички свети места, намиращи се в околностите на Иерусалим, Галвин и Кандид извикали дърводелец и му поръчали да направи ковчег от старо дърво, с размери и вид, каквито му посочили. След като ковчегът бил направен, Галвин и Кандид купили изтъкано от злато покривало за него и връщайки се по пътя си, отишли при жената.

Когато пристигнали в дома, те дали изтъканото от злато

покривало, молейки я да покрие с него ковчега с честната дреха на Пречистата Божия Майка. След това отново помолили жената да им позволи, както и първия път, да останат на всенощно молитвено бдение при ковчега. Като получили разрешение, те паднали на лице и напоили земята със сълзи, усърдно молейки се на Пречистата Дева Богородица да не им забрани да се докоснат до Нейния ковчег с дрехата, с цел да го вземат със себе си. Когато вече било полунощ и всички спели, те със страх взели ковчега, изнесли го от дома и го скрили в своята колесница. Вместо него внесли в стаята другия ковчег, който направили по подобие на първия; като го поставили на същото място, го покрили с изтъканото от злато покривало и останали на молитва до разсъмване. С настъпването на деня благодарили на благочестивата жена, простили се с нея и като дали милостиня на бедните, тръгнали на път.

Прибирайки се у дома, те вървели с неизказана радост. Като пристигнали в Константинопол, отначало на никого не разказали за донесената дреха на Пресвета Богородица, желаейки да скрият при себе си това безценно съкровище. Като устроили в дома си неголяма църква в чест на светите апостоли Петър и Марко, поставили в нея, не на открито, а на потайно място, ковчега със светата дреха. Но когато забелязали, че не могат да скрият дрехата на Божията Майка, поради ставащите от нея чудеса, отишли при император Лъв Велики и неговата съпруга царица Верина, а също и при светейшия Константинополски патриарх Генадий, и разказали за всичко, което се случило.

Последните, изпълнени с неизказана радост, отишли в дома на Галвин и Кандид и в църквата им. Тук, като отворили този честен ковчег, видели светата дреха на Пречистата Божия Майка, запазила се цяла в продължение на толкова години, и благоговейно и със страх се докоснали до нея, целувайки я

любезно с устните и със сърцето си. След това я взели и я отнесли със слава при всенародно тържество във Влахернската църква на Пречистата Богородица и я положили там в украсен със злато, сребро и скъпоценни камъни ковчег. По-късно установили всяка година да се празнува във втория ден на месец юли полагането на дрехата на Пресвета Богородица в чест и слава на Преблагословената Дева Мария и на родилия се от Нея Христос, нашия Бог, прославян с Отца и Светия Дух во веки. Амин.

Тропарь, глас 8:

Богородице приснодево, человеков покрове, ризу и пояс пречистаго твоего телесе, державное граду Твоему обложение даровала еси, безсеменным рождеством Твоим, нетленна пребывающи; о тебе бо и естество обновляется и время. Темже молим тя, мир граду Твоему даровати, и душам нашим велию милость.

(Богородице Приснодево, покров на човеците, ризата и пояса на твоето пречисто тяло си дарила като одеяние на царския град, нетленни поради твоето безсеменно рождество; в теб се обновява естеството и времето. Затова те молим да дадеш мир на твоя град, а на нашите души велика милост.)

Кондак, глас 4:

Одеяние всем верным нетления, богоблагодатная чистая, даровала еси священную ризу Твою, еюже священное тело Твое покрывала еси, покрове всех человеков. Еяже положение празднуем любовию, и вопием со страхом ти, чистая: радуйся Дево, христиан похвало.

(Като нетленно одеяние на всички верни, Богоблагодатна чиста, си дарила твоята свещена риза, с която си покривала

твоето свещено тяло, покрове на всички хора. Нейното полагане празнуваме с любов и ти зовем със страх, чиста: радвай се, Дево, похвало на християните.)

Величание

Величаем Тя,/ Пресвятая Дево,/ Богоизбранная Отроковице,/ и чтим святыя ризы Твоея// честное положение.

В памет на светия наш отец Ювеналий, патриарх Иерусалимски († ок. 458 г.)

Свети Иувеналий. Фрагмент от древна стенопис. Косово. Сърбия

Свети Ювеналий заел престола на Иерусалимската патриаршия при царуването на благочестивия император Теодосий Младши. По време на неговото патриаршество в Палестина се подвизавали велики светилници: светите отци Евтимий, Теодосий, Герасим Иордански, на когото служел лъв, и много други. Впрочем по това време в Църквата имало

смутове, предизвиквани от еретиците. Тогава възникнала несторианската ерес, изричаща хули срещу Пречистата Дева Богородица, и в град Ефес бил свикан Третият Вселенски събор на светите отци, на който Ювеналий заедно със свети Кирил, патриарх Александрийски, и други свети отци предал на проклятие Несторий и неговата ерес. След смъртта на Теодосий, когато на престола се възкачил Маркиан с Пулхерия, възникнала нова ерес - на Диоскор и Евтихий, богохулно лъжеща, че в Христос има само едно естество. Тогава в град Халкидон се състоял Четвъртият Вселенски събор на светите отци, и свети Ювеналий блестял на този събор с благочестие сред отците, като денница сред звезди, разпръсвайки тъмата на еретическото зловерие. Когато след края на събора Ювеналий се връщал на своята патриаршеска катедра в Палестина, с вид на монах пристигнал един еретик на име Теодосий, придържащ се към евтихианското нечестие, човек с коварен нрав. Той порицавал светия Халкидонски събор за това, че на него уж бил отхвърлен догматът на православната вяра и било възобновено учението на Несторий, и изричал още много лъжи срещу Църквата. Този еретик, както разказва Евагрий, бидейки изгонен заради неверието си и злите си дела от своя манастир в Александрия, се присъединил към нечестивия Диоскор. Но за своето коварство и злоба Теодосий бил наказан с жестоки побои, а по-късно, като бунтовник, бил качен на камила и преведен из целия град с поругание. Като дошъл след това в Палестина, той започнал да внася смут в Църквата, насаждайки богохулна ерес. Тогава в Палестина се намирала императрица Евдокия, съпруга на благочестивия император Теодосий Младши, която след смъртта на мъжа си отишла на поклонение по светите места. Този еретик Теодосий склонил императрица Евдокия към отричане на Халкидонския събор, а след това със своята ерес причинил вреда и на много неопитни монаси, правейки ги свои съмишленици. С множество прелъстени от него монаси той

предизвикал бунт срещу патриарх Ювеналий, изисквайки патриархът да изкаже порицание срещу Халкидонския събор. Но тъй като Ювеналий не се съгласил на това, бил свален от престола и се отдалечил в Константинопол при император Маркиан. Междувременно еретикът Теодосий, имайки за съучастница императрица Евдокия и опирайки се на заслепените от ереста монаси, заел патриаршеския престол и причинил много беди на православните. Едни от епископите и клириците, нежелаещи да бъдат в общение с него, низвергвал, а други предавал на мъчения и смърт, разграбвайки имуществото им и опустошавайки домовете им.

Така постъпил със Скитополския епископ Севериан, непожелал да приеме неговото еретическо учение. Теодосий свалил Севериан от престола и го предал на смърт.

Вследствие на това цяла Палестина се намирала в страшен смут, а светият град Иерусалим бил завладян и опустошен от варварите. Тогава светите палестински отци, скърбейки за гонението и разорението на Църквата, освен това, боейки се от ръцете на мъчителя, се скрили в отдалечени пустинни места, молейки се със сълзи на Бога за изкореняване на ереста и скорошно настъпване на църковен мир.

Тогава в клира на Иерусалимската църква имало един твърде изкусен в словото и ревностен в благочестието дякон на име Атанасий. Виждайки, че в Църквата на патриаршеското място стои като “на свето място “мерзостта на запустението” еретикът лъжепатриарх Теодосий, Атанасий отишъл при него и с гръмък глас извикал:

- Престани, Теодосий, да преизпълваш светия град с безчислени убийства! Престани да повдигаш борба срещу Христа и разбойнически да изгонваш Неговото стадо от божествената ограда!

Още щом Атанасий казал тези думи, начаса бил хванат от оръженосците на Теодосий, извлечен от Църквата и след множество мъчения и побои завършил живота си, бидейки умъртвен със секира. Тялото му било влачено из целия град, завързано с въже за нозете, и накрая било хвърлено на кучетата.

Междувременно воеводата Доротей, поставен от императора да управлява Палестина, не бил в Иерусалим, тъй като водел война срещу моавитците. Като узнал за всичко, което ставало в светия град, Доротей побързал да се върне с войските си в Иерусалим. Но оръженосците на лъжепатриарха Теодосий и на императрица Евдокия по заповед на Теодосий затворили градските порти пред войводата, не позволявайки му да влезе в града; пуснали го едва след като дал обещание за единомислие във вярата с тях. Така този лъжепатриарх Теодосий, смущавайки Църквата, прекарал на Иерусалимския патриаршески престол двадесет месеца, докато от императора не дошла заповед до военачалника да го хванат и като метежник и убиец да го изпратят на съд в Константинопол. Но узнал предварително за тази заповед на императора, Теодосий тайно избягал на Синайската планина, където се криел в неизвестност.

Тогава светейшият патриарх Ювеналий, ползващ се с голямо уважение в Константинопол от император Маркиан, Пулхерия и светейшия Константинополски патриарх заради добродетелите си, с разрешение на императора отишъл в Иерусалим, отново получил патриаршеския престол и започнал да привежда в ред и да изправя всичко разстроено. Като узнали за завръщането му, пустинните отци се изпълнили с голяма радост и всеки се върнал в своята обител. А императрица Евдокия, прелъстена от Теодосий в евтихианската ерес, се колебаела в ума си, незнаейки към кое изповедание да се придържа. Тогава тя изпратила човек в

Антиохия при преподобни Симеон Стълпник, искайки от него полезен съвет и наставление. Последният написал писмо до императрицата, съветвайки я да се помири със светейшия православен патриарх Ювеналий и да последва неговото благочестиво учение. Императрицата веднага постъпила така и всенародно отричайки се от ереста, се присъединила към вселенската Църква. Виждайки това, по примера на императрицата, към Православието се обърнали множество народ, миряни и монаси, които преди били прелъстени от еретика Теодосий.

След това свети Ювеналий прекарал останалото време от живота си в мир, украсявайки светата Църква със слово, живот и пастирска бдителност. В пролога за него е написано следното:

Когато Маркиан и Пулхерия построили във Влахерна църква на името на Пречистата Дева Богородица, те писали на свети Ювеналий, питайки го дали знае къде е било положено тялото на Божията Майка. Патриархът отговорил, че не знае, но припомнил древното предание за това, как то е било погребано, как светите апостоли в продължение на три дни слушали ангелско пеене и как след три дни отворили гроба заради един ученик, който не бил на погребението, при което не открили тялото на Божията Майка, а само погребални повивки.

Като изслушали това, императорът и императрицата отново писали до патриарха да им изпрати, в краен случай, запечатаната гробница на Божията Майка с погребалните повивки, което патриархът изпълнил.

Свети Ювеналий, след като се потрудил в свещен сан тридесет и осем години, починал в мир и сега предстои с небесните иерарси пред престола на славата на великия Архиерей, нашия Господ Иисус Христос, на Когото се отдава

слава во веки. Амин.

Тропарь святителю Иувеналию, патриарху Иерусалимскому

глас 4

Брата Божия на престоле архиерейства преемниче,/ святаго града Иерусалима иерарше достохвальне,/ с богомудрыми отцы в Халкидоне изъяснил еси воплощение Сына Божия,/ пришедшаго мир обновити и обожити вся человеки,/ в Церкви Его с Ним сочетавшаяся,/ святителю отче Иувеналие,/ предстоя ныне во Царствии Отца светов,/ о почитающих тя любовию молися,/ да мир и милость Спасова будет с нами.

buditeli.info © 2017